

ZAKON
O SPREMEMBAH ZAKONA O DEDOVANJU

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJETJE PREDLOGA ZAKONA

Zakon o dedovanju¹ (ZD) kot zakon, ki ureja dedovanje v Republiki Sloveniji (1. člen ZD), določa, da se zapuščinski postopek uvede po uradni dolžnosti, brž ko sodišče izve, da je kdo umrl, ali da je razglašen za mrtvega (164. člen ZD). V primeru, ko je zapustnik zapustil nepremičnine, mora sodišče opraviti tudi zapuščinsko obravnavo in glede na uspeh celotnega obravnavanja izdati ustrezen končni sklep. Iz statistike o poslovanju slovenskih sodišč, ki jo letno pripravlja Ministrstvo za pravosodje, je razvidno, da so zapuščinska sodišča v letu 2022 prejela 23.918 zapuščinskih zadev.² Sodni postopek je v večini zapuščinskih zadev trajal od enega do treh mesecev. 4,54 % zapuščinskih zadev se je v letu 2022 zaključilo v enem mesecu ali manj, v več kot enem do treh mesecev pa se je zaključilo največ zadev, to je kar 33,04% oziroma 8.310 zapuščinskih zadev. 26,28% oziroma 6.609 zadev pa se je zaključilo v več kot treh do šestih mesecih.³ Iz tega izhaja, da se je v letu 2022 v eni tretjini vseh zapuščinskih zadev postopek zaključil prej kot v treh mesecih in v skoraj dveh tretjinah vseh zapuščinskih zadev prej kot v pol leta.

Povprečno so zapuščinska sodišča v letu 2022 reševala zapuščinske zadeve 6,8 meseca (leta 2021 7,3 meseca)⁴, pri čemer je pred slovenskimi zapuščinskimi sodišči okrog 85 % zapuščinskih zadev zaključenih na prvem naroku.⁵ Na nivoju države je bilo 33,04% zadev rešenih znotraj treh mesecev, v obdobju do šest mesecev od uvedbe postopka pa 63,86% zadev.

Kljub navedenemu je na še vedno (pre)dolgo trajanje zapuščinskih postopkov opozorila pobuda Vrhovnega sodišča RS, ki temelji na Poročilu delovne skupine Vrhovnega sodišča RS za analizo vzrokov za podaljševanje časa reševanja zadev in zmanjšanja števila rešenih zadev. Vrhovno sodišče RS je v letu 2021 imenovalo navedeno delovno skupino z nalogo analizirati razloge za konstantno padanje števila rešenih zadev po posameznih pravnih področjih, in sicer v letih od 2015 do 2020, ter po možnosti predlagati ustrezne ukrepe, ki bi zagotovili ohranjanje števila rešenih zadev na nivoju iz preteklih let. Delovna skupina je pregledala podatke o poslovanju sodišč in izvedla več sestankov s predstavniki sodišč ter pripravila končne dokumente in predloge. V zvezi z zapuščinskimi postopki je Vrhovno sodišče RS opozorilo na dolžino roka, ki ga imajo na voljo po objavi oklica neznani dediči in upniki, da se javijo sodišču, in predlagalo, naj se v ZD določijo krajši roki, v katerih se lahko javijo dediči oziroma upniki na oklic.

S pobudo za normativno rešitev za pohitritev zapuščinskih postopkov se je na Ministrstvo za pravosodje obrnila tudi Mestna občina Koper, ki se sooča s problematiko dolgotrajnih zapuščinskih postopkov glede nepremičnin na svojem območju. Razlog za daljše trajanje zapuščinskih postopkov vidi predvsem v neurejenem zemljiškopravnem stanju, ki je posledica neizpeljanih zapuščinskih postopkov. Številni dediči so že pokojni ali pa razseljeni in brez stikov z družino, zato je ugotavljanje dednih deležev dolgotrajno. Mestna občina Koper se sooča z akutno stanovanjsko problematiko, predvsem pri mladih, saj se ti preseljujejo v mesto, podeželje pa se prazni, s čimer je ogrožen

¹ Uradni list SRS, št. 15/76, 23/78, Uradni list RS, št. 13/94 – ZN, 40/94 – odl. US, 117/00 – odl. US, 67/01, 83/01 – OZ, 73/04 – ZN-C, 31/13 – odl. US in 63/16.

² Sodna statistika za leto 2022, stran 91; dostopno na [SODNA STATISTIKA 2022 \(gov.si\)](https://www.gov.si/sodna-statistika).

³ Sodna statistika za leto 2022, strani 260 in 261.

⁴ Sodna statistika za leto 2022, stran 289.

⁵ [Dedovanje | Na sodišču \(nasodiscu.si\)](https://www.nasodiscu.si/).

enakomeren in vključujoč razvoj lokalne skupnosti. Stanje vpliva tudi na izvedbo infrastrukturnih projektov občine, zlasti na področju rekonstrukcije cest, kjer so potrebna soglasja lastnikov.

Objavo oklica neznanim dedičem oziroma upnikom urejajo 130., 142.a, 142.b in 206. člen ZD. Vabilo z oklicem določata tudi 225. člen ZD, ki sicer ureja ukrepe za zavarovanje domačih dedičev, volilijemnikov in upnikov, ter 227. člen ZD, ki ureja prehod pristojnosti na sodišče v Republiki Sloveniji.

130. člen ureja oklic neznanim dedičem. Navedeni člen v prvem odstavku določa, da sodišče, če ni znano, ali je kaj dedičev, pozove z oklicem tiste, ki mislijo, da imajo pravico do dediščine, naj se prijavijo sodišču. Če se po preteku enega leta od objave oklica ne zgledi noben dedič, se zapuščina razglasi za lastnino Republike Slovenije in izroči pristojnemu organu Republike Slovenije, razen če se takšna zapuščina prenese v stečajno maso stečajja zapuščine brez dedičev. Dedič, ki se zgledi po tem, ko je bila zapuščina izročena pristojnemu organu Republike Slovenije, ima pravico zahtevati, da se mu izroči zapuščina oziroma pripadajoči delež v rokih iz 141. člena ZD. Ta člen določa, da pravica zahtevati zapuščino kot zapustnikov dedič zastara naproti poštemu posestniku v enem letu, odkar je dedič zvedel za svojo pravico in za posestnika stvari zapuščine, najpozneje pa v desetih letih, računajoč za zakonitega dediča od zapustnikove smrti, za oporočnega dediča pa od razglasitve oporoče. Nasproti nepoštemu posestniku zastara ta pravica v dvajsetih letih.

Nadalje je objava oklica dedičem urejena tudi v 206. členu ZD. V primeru, če se ne ve, ali je kaj dedičev, povabi sodišče z oklicem tiste, ki mislijo, da imajo pravico do dediščine, da se v enem letu od objave oklica v Uradnem listu Republike Slovenije prijavijo sodišču. Oklic se nabije na sodno desko sodišča in objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, po potrebi pa tudi na drug primeren način. Če zapuščino sestavlja premoženje majhne vrednosti, se oklic objavi samo na sodni deski sodišča. Enako ravna sodišče tudi, če je dediču postavljen začasni zastopnik zato, ker je prebivališče neznano, pa nima pooblaščenca, ali zato, ker živi dedič ali njegov zakoniti zastopnik, ki nima pooblaščenca, v tujini, vročitev pa se ni mogla opraviti. Po preteku enoletnega roka opravi sodišče zapuščinsko obravnavo na podlagi izjave postavljenega skrbnika in podatkov, s katerimi razpolaga.

142.a člen ZD določa objavo oklica neznanim upnikom. Sodišče objavi oklic neznanim upnikom ter obvesti Republiko Slovenijo in znane upnike o zapuščini brez dedičev. Oklic neznanim upnikom vsebuje poziv upnikom, da lahko v šestih mesecih od dneva objave oklica zahtevajo, da se zapuščina brez dedičev prenese v stečajno maso zapuščine brez dedičev v skladu z določbami 142.b člena ZD. Upnik to doseže tako, da v šestih mesecih po prejemu obvestila o zapuščini brez dedičev oziroma v šestih mesecih od dneva objave oklica, če gre za neznanega upnika, prijavi to zahtevo v zapuščinskem postopku in vloži predlog za začetek stečajja zapuščine brez dedičev. Prijavi zahteve za prenos zapuščine v stečajno maso zapuščine brez dedičev mora upnik priložiti potrdilo o vložitvi predloga za začetek stečajja zapuščine brez dedičev. Če v primeru zapuščine brez dedičev ni upnikov ali ti ne predlagajo stečajja zapuščine, postane zapuščina last Republike Slovenije, ki pa za (morebitne) zapustnikove dolgove ne odgovarja.

225. člen ZD za primere, ko je za zapuščinsko obravnavo pristojen organ tuje države, določa, da izda sodišče v Republiki Sloveniji, na katerega območju je zapustnik umrl, po prejemu smrtovnice oklic, s katerim povabi vse osebe v Republiki Sloveniji, ki imajo kakšne zahteve do zapuščine kot dediči, volilijemniki ali upniki, naj v oklicnem roku, ki ne sme biti krajši kot 30 dni in ne daljši kot šest mesecev in ki teče od dneva objave oklica v Uradnem listu Republike Slovenije, prijavijo svoje zahteve, ker bo sicer premoženje iz zapuščine izročilo pristojnemu organu tuje države ali osebi, ki jo ta organ pooblasti za prevzem tega premoženja. Oklic se nabije na sodno desko sodišča in objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, po potrebi pa tudi na drug primeren način; en izvod oklica se pošlje najbližjemu diplomatsko-konzularnemu predstavniku ustrezne tuje države v Republiki Sloveniji.

227. člen ZD za primere, ko je za zapuščinsko obravnavo po tujem državljanu glede njegovega premoženja pristojen tuj organ, pa predlagajo vsi dediči, ki so v Republiki Sloveniji, naj opravi obravnavo sodišče v Republiki Sloveniji, določa, da sodišče povabi vse dediče in volilijemnike

zunaj Republike Slovenije, naj v šestih mesecih od vročitve vabila uveljavijo ugovor nepristojnosti sodišča v Republiki Sloveniji, ker bo sicer to sodišče opravilo zapuščinsko obravnavo. Znani dediči, za katerih prebivališče se ne ve, se povabijo z oklicem. Oklic se nabije na sodno desko sodišča in objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, po potrebi pa tudi na kakšen drug primeren način; en izvod oklica se pošlje najbližjemu diplomatsko-konzularnemu predstavniku ustrezne tuje države v Republiki Sloveniji. Če nobeden od dedičev in volilojemnikov ne uveljavi ugovora nepristojnosti sodišča v Republiki Sloveniji, opravi to sodišče po preteku šestih mesecev zapuščinsko obravnavo.

Delovna skupina Vrhovnega sodišča RS je Ministrstvu za pravosodje kot pristojnemu za področje dedovanja predlagala razmislek o utemeljenosti zakonske ureditve v ZD glede dolžine roka, ki ga imajo neznani dediči in upniki na voljo po objavi oklica, da se javijo sodišču. Po njenem mnenju je rok enega leta za dediče in šestih mesecev za upnike, glede na sodobne načine komunikacije in digitalizacije, predolg.

Predlagatelj meni, da lahko k pohitritvi zapuščinskih postopkov na posameznih zapuščinskih sodiščih, ki zadeve rešujejo dlje od povprečja, deloma pripomorejo že organizacijski ukrepi, ki jih veljavna zakonodaja daje na voljo predsednikom sodišč. Ne glede na to pa se predlagatelj pridružuje stališču Vrhovnega sodišča RS, da je veljavni rok enega leta za dediče in šestih mesecev za upnike, glede na sodobne načine komunikacije in digitalizacijo, predolg. Zato je kot enega izmed možnih vzvodov, ki lahko pomembno prispevajo k skrajšanju zapuščinskih postopkov, pripravil predlog sprememb veljavne ureditve.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

ZD je bil sprejet leta 1976, kasneje pa je bil noveliran le trikrat, in sicer leta 1978, 2001 in 2016. Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o dedovanju⁶ (ZD-B) so bile v letu 2001 določbe ZD usklajene z Ustavo Republike Slovenije⁷ (v nadaljnjem besedilu: Ustava), odpravljene ali redakcijsko popravljene so bile zastarele in z novo ustavno ureditvijo pojmovno neusklajene zakonske določbe. Nekatere določbe ZD so bile novelirane tudi zaradi odločb Ustavnega sodišča (U-I-3/93⁸ in U-I-330/97-28⁹), ki sta razveljavili nekaj členov zakona. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o dedovanju¹⁰ (ZD-C) pa je bil sprejet predvsem s ciljem omogočiti učinkovito izvajanje Uredbe (EU) št. 650/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznanju in izvrševanju odločb in sprejemljivosti javnih listin v dednih zadevah ter uvedbi evropskega potrdila o dedovanju¹¹ (Uredba št. 650/2012). ZD-C je v skladu z navedeno uredbo določil pristojni organ in postopek v zvezi z evropskim potrdilom o dedovanju¹², pristojnost organov Republike Slovenije za odločanje o zadevah po Uredbi št. 650/2012/EU in postopek prilagoditve stvarnih pravic druge države članice Evropske unije pravu Republike Slovenije. V novelo so bile vključene tudi nekatere druge rešitve, ki so se kot potrebne pokazale pri izvajanju takrat veljavnega ZD v praksi. Tako se je povezavi z Zakonom o socialno varstvenih prejemkih¹³ (ZSVarPre) dodatno uredil institut omejitve dedovanja premoženja zapustnika, ki je užival pomoč v skladu s predpisi o socialnem varstvu, razširila se je možnost sklepanja sporazuma o odpovedi nevedenemu dedovanju na zakonce in zunajzakonske partnerje ter prenesla možnost zahtevati prenos zapuščine brez dedičev v stečajno maso brez dedičev in možnost vložiti predlog za začetek stečaja zapuščine brez dedičev

⁶ Uradni list RS, št. 67/01.

⁷ Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121, 140, 143, 47/13 – UZ148 in 47/13 – UZ90, 97, 99.

⁸ Uradni list RS, št. 40/94.

⁹ Uradni list RS, št. 117/00.

¹⁰ Uradni list RS, št. 63/16.

¹¹ UL EU L 201/107 z dne 27. julija 2012

¹² Evropsko potrdilo o dedovanju izda organ, ki obravnava zapuščinsko zadevo, z njim pa lahko dediči, volilojemniki, izvršitelji oporok in upravitelji zapuščine dokazujejo svoj status ter uveljavljajo pravice in pooblastila v drugih državah članicah. Ko je evropsko potrdilo o dedovanju izdano, se prizna v vseh državah članicah brez kakršnega koli posebnega postopka.

¹³ Uradni list RS, št. 61/10, 40/11, 14/13, 99/13, 90/15, 88/16, 31/18, 73/18, 196/21 – ZDOsk in 84/23 – ZDOsk-1.

z Republike Slovenije na zapustnikove upnike. Dopolnjene oziroma spremenjene so bile tudi določbe v zvezi z vsebino in izpolnjevanjem smrtovnice ter hrambo oporoke.

Rešitve, ki jih je od sprejetja osnovnega zakona v letu 1976 do danes, omogočil tehnološki razvoj, lahko ob sodobnih načinih komunikacije in visoki stopnji digitalizacije pripomorejo k hitrejšemu poteku zapuščinskih postopkov. Kot že navedeno, predlagatelj ocenjuje, da je veljavni rok enega leta za dediče in šestih mesecev za upnike v postopkih z oklicem, glede na sodobne načine komunikacije in digitalizacijo, predolg in ne vidi razumnega razloga, zaradi katerega bi veljavna ureditev v tem delu ostala nespremenjena.

Rok enega leta, ki je na voljo dedičem, da se javijo sodišču, je bil primeren rok v času, ko se je oklic objavil na fizični sodni deski na sodišču in v takrat izključno papirnati verziji Uradnega lista. Danes Uradni list izhaja v elektronski obliki, ki se varno elektronsko podpiše in objavi na spletnih straneh javnega podjetja Uradni list Republike Slovenije. Elektronska izdaja uradnega lista je dostopna brezplačno.¹⁴ Upravne enote in splošne knjižnice zagotavljajo posameznikom poleg brezplačnega vpogleda v elektronsko izdajo uradnega lista tudi brezplačen vpogled v natis elektronske izdaje uradnega lista.¹⁵ Tudi sodna deska danes ni več zgolj fizična deska na sodišču, kjer bi se morala oseba neposredno zglasiti, da bi videla, ali je na njej kako pisanje, namenjeno njej. V skladu s 17.a členom Zakona o sodiščih¹⁶ (ZS) je sodna deska tako oglasna deska na sodišču (deska primerne velikosti, pritrjena na steno sodišča, ki je dostopna javnosti) kot tudi spletna stran sodišča. V skladu s četrto alinejo prvega odstavka 17.a člena ZS se na oglasni deski in na spletni strani sodišča (v nadaljnjem besedilu: sodna deska) zaradi zagotavljanja javnosti sojenja, izpolnjevanja obveznosti iz drugih zakonov ter obveščanja javnosti in medijev objavljajo tudi oklici dedičem in upnikom v skladu z ZD.

Sodobni in splošno (brezplačno) dostopni način objave oklica na svetovnem spletu v današnjem času zagotovo omogoča hitrejši odziv neznanih dedičev in upnikov, ki lahko tudi ob skrajšanju rokov učinkovito uveljavljajo svoj interes, da dedujejo oziroma se poplačajo iz zapustnikovega premoženja.

Cilj predloga zakona je glede na navedeno povsem jasen, to je pohitriti tiste zapuščinske postopke, v katerih je treba z javnim oklicem v postopek povabiti dediče ali upnike.

2.2 Načela

Predlog zakona temelji na enakih načelih kot veljavni ZD.

2.3 Poglavitne rešitve

Z namenom pohitritve zapuščinskih postopkov se s predlogom zakona določajo krajši roki v postopku v primeru neznanih dedičev (130. člen ZD), v postopku z vabilom z oklicem (206. člen ZD) in v postopku prenosa zapuščine brez dedičev v stečajno maso brez dedičev (142.a in 142.b člen ZD). Hkrati je v zvezi s temi postopki predlagano, da se oklici objavijo samo še na spletnih straneh sodišč in ne več, tako kot določa veljavni zakon, z nabitjem na sodno desko sodišča, z objavo v Uradnem listu Republike Slovenije in po potrebi tudi na drug primeren način. Enak način objave oklicev se predlaga tudi za oklice dedičem, volilojemnikom ali upnikom, kadar je za zapuščinsko obravnavo pristojen organ tuje države (225. člen ZD) ter oklice dedičem in volilojemnikom, če je za zapuščinsko obravnavo po tujem državljanu glede njegovega premoženja pristojen tuj organ, pa vsi dediči, ki so v Republiki Sloveniji, predlagajo, naj obravnavo opravi sodišče v Republiki Sloveniji (227. člen ZD).

¹⁴ Glej 1. člen Zakona o Uradnem listu Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 112/05 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 109/09, 38/10 – ZUKN, 60/17 – ZPVPJN-B in 3/22 – ZDeb; ZUL).

¹⁵ Drugi odstavek 6. člena ZUL.

¹⁶ Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 96/09, 86/10 – ZJNepS, 33/11, 75/12 – ZSPDSLS-A, 63/13, 17/15, 23/17 – ZSSve, 22/18 – ZSICT, 16/19 – ZNP-1, 104/20, 203/20 – ZIUPOPDVE in 18/23 – ZDU-10.

Ključni namen objave oklica dedičem, upnikom in voliljemnikom je njihova seznanitev z zapuščinskim postopkom. Sodišča že sedaj objavljajo oklice v zapuščinskih postopkih na enotnem spletnem portalu Sodstva Republike Slovenije¹⁷, kar zagotavlja enostavnejši in hitrejši dostop do objavljenih oklicev, predvsem pa uporabniku omogoča lažje iskanje določenega oklica. Čeprav so izdaje Uradnega lista Republike Slovenije javno in brezplačno dostopne tudi v elektronski obliki na spletni strani podjetja Uradni list d. o. o.¹⁸, je iskanje po številkah Uradnih listov Republike Slovenije zamudnejše od iskanja, ki ga omogoča spletni portal Sodstva Republike Slovenije. Uporabniku tega portala pri iskanju oklica, s katerim je povezan kot (potencialni) dedič ali upnik, namreč ni treba vedeti niti tega, katero okrajno sodišče vodi določen zapuščinski postopek, saj portal Sodstva Republike Slovenije omogoča enostavno iskanje. Vsi oklici v zapuščinskih postopkih na spletni strani Sodstva Republike Slovenije so objavljeni pod rubriko »sodni postopki«, rubriko »objave«, pod katero so objavljene povezave do različnih objav slovenskih sodišč¹⁹ (npr. novic, sporočil za javnost, nadomestnih vročitev, sodne deske). Iskanje je mogoče po okrajnih sodiščih (na levi) ali kategorijah (na desni), med katerimi je tudi kategorija »zapuščinski postopki«.

https://www.sodisce.si/sodni_postopki/objave/?page=1&perPage=10&rubric=2010042008150783&ord=title&drc=asc&strid=43_slo

Zapuščinski postopki

Sodišče	Datum	Naslov	Kategorija
<input type="text" value="Vsa sodišča"/>		<input type="text"/>	<input type="text" value="zapuščinski postopki"/>
Okrajno sodišče v Tolminu	12.01.2023	D 1/2022 - VABILO Z OKLICEM NEZNANIM DEDIČEM	zapuščinski postopki
Okrajno sodišče na Jesenicah	22.11.2023	D 101/2023 - Oklic neznanim upnikom	zapuščinski postopki
Okrajno sodišče v Ilirski Bistrici	06.01.2022	D 102/2021 - Oklic neznanim dedičem - Alojz Fabjančič	zapuščinski postopki
Okrajno sodišče v Ilirski Bistrici	16.02.2023	D 102/2021 - Oklic neznanim upnikom - Alojz Fabjančič	zapuščinski postopki
Okrajno sodišče v Ilirski Bistrici	05.05.2022	D 107/2020 - Oklic neznanim upnikom - Norma Giora	zapuščinski postopki
Okrajno sodišče v Ilirski Bistrici	02.10.2023	D 107/2023 - Oklic neznanim dedičem - Jožefa Iskra	zapuščinski postopki
Okrajno sodišče v Ilirski Bistrici	07.12.2023	D 109/2023 - Oklic neznanim dedičem - Franc Hrvatini	zapuščinski postopki
Okrajno sodišče na Jesenicah	10.10.2023	D 109/2023 - Oklic neznanim upnikom	zapuščinski postopki

Pod kategorijo »Zapuščinski postopki« so objavljeni oklici neznanim dedičem in oklici neznanim upnikom vseh okrajnih sodišč.

¹⁷ [Sodstvo Republike Slovenije \(sodisce.si\)](https://www.sodisce.si)

¹⁸ [Domov | Uradni list \(uradni-list.si\)](https://www.uradni-list.si)

¹⁹ [objave - sodni postopki \(sodisce.si\)](https://www.sodisce.si)

Objave v Uradnem listu Republike Slovenije so bile že leta 2008 opuščene in nadomeščene s spletnimi objavami npr. v postopkih zaradi insolventnosti po Zakonu o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju²⁰ (ZFPPIPP), v skladu s katerim spletne strani za objave v postopkih zaradi insolventnosti²¹ upravlja Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve, AJPES (122. člen ZFPPIPP). Prek aplikacije eObjave so dostopni podatki in dokumenti, ki so nastali v postopkih zaradi insolventnosti in jih na spletni strani AJPES neposredno objavljajo stečajna sodišča. To so med drugim tudi oklici o začetku postopka, oklici o razpisih naroka in drugi oklici ali pozivi za glasovanje, ki jih po ZFPPIPP izda sodišče. Podatki so dostopni brezplačno. Objave na spletnih straneh AJPES so nadomestile objave v Uradnem listu Republike Slovenije tudi v postopkih vpisov v sodni in poslovni register²², ki jih urejata Zakon o sodnem registru²³ (ZSReg) in Zakon o poslovnem registru²⁴ (ZPRS-1). Vsi objavljeni podatki in listine so brezplačno dostopni. Tudi Zakon o zemljiški knjigi²⁵ (ZZK-1) v 204. členu določa, da se oklic, s katerem se obvestijo udeleženci o začetku posebnega zemljiškknjižnega postopka (postopek izbrisa starih hipotek, postopek nastavitve ter dopolnitve zemljiške knjige ter postopek vzpostavitve zemljiškknjižne listine), objavi na portalu e-ZK²⁶ (pod »Izberi postopek«, »e-ZK – opravila – zemljiška knjiga«, »Javni izpisi iz zemljiške knjige in objave«, »03-301 – Objave oklicev v eZK postopkih«). Poleg navedenega so na spletni strani Sodstva Republike Slovenije objavljena tudi obvestila o nadomestni vročitvi²⁷ v izvršilnem postopku.

Glede na navedeno predlagatelj ne vidi razloga, da se tudi v zvezi z oklici v zapuščinskem postopku v ZD ne bi določila obveznost objave le na spletnih straneh sodišč oziroma sodstva.

S predlogom zakona se tako v 130. členu ZD določeni rok enega leta od objave oklica, v katerem se lahko zglati tisti, ki misli, da ima pravico do dediščine, skrajšuje na tri mesece.

V 142.a členu ZD se rok šestih mesecev, ki teče od dneva objave oklica neznanim upnikom in v katerem lahko ti zahtevajo, da se zapuščina brez dedičev prenese v stečajno maso zapuščine brez dedičev, prav tako skrajšuje na tri mesece.

V 142.b členu se rok šestih mesecev, ki teče od dneva objave oklica, če gre za neznanega dediča, in v katerem lahko upnik v zapuščinskem postopku prijavi zahtevo po prenosu zapuščine in vloži predlog za začetek stečaja zapuščine, nadomesti z rokom treh mesecev.

V 142.a, 206., 225. in 227. členu se nabitje oklica na sodno desko sodišča in njegova objava v Uradnem listu Republike Slovenije oziroma objava na drug primeren način nadomestijo z objavo oklica na spletni strani sodišča.

Predlagatelj je pri oblikovanju predlaganih sprememb upošteval tako sodobne možnosti komunikacije kot tudi ustavnopravno varstvo lastninske in z njo povezane ustavnopravne pravice do dedovanja (glej 33. člen Ustave RS). Pravica do dedovanja je namreč človekova pravica, zato je poseg vanjo dovoljen s pravicami drugih ali v javnem interesu ob strogem upoštevanju testa sorazmernosti.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

²⁰ Uradni list RS, št. 176/21 – uradno prečiščeno besedilo, 178/21 – popr., 196/21 – odl. US, 157/22 – odl. US, 35/23 – odl. US, 57/23 – odl. US in 102/23.

²¹ Objave v postopkih zaradi insolventnosti (ajpes.si).

²² Objave vpisov v poslovni in sodni register (ajpes.si).

²³ Uradni list RS, št. 54/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 49/09, 82/13 – ZGD-1H, 17/15, 54/17, 16/19 – ZNP-1, 75/23 in 102/23 – ZViS-M.

²⁴ Uradni list RS, št. 49/06, 33/07 – ZSReg-B, 19/15, 54/17, 18/23 – ZDU-10 in 75/23 – ZGD-1L.

²⁵ Uradni list RS, št. 58/03, 37/08 – ZST-1, 45/08, 28/09, 25/11, 14/15 – ZUUJFO, 69/17, 11/18 – ZIZ-L, 16/19 – ZNP-1 in 121/21

²⁶ e-Zemljiška knjiga - Javni izpisi (sodisce.si).

²⁷ Obvestilo o nadomestni vročitvi - objave - sodni postopki (sodisce.si).

Finančne posledice predloga zakona so povezane z nižjimi stroški sodišč z objavami oklicev neznanim dedičem in upnikom, saj je predvideno, da se oklici ne bodo več objavljali v Uradnem listu Republike Slovenije, ampak le na spletnih straneh zapuščinskih sodišč, kar pa za sodišče ne bo predstavljalo dodatnega stroška.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona ni treba zagotoviti dodatnih sredstev v že sprejetem državnem proračunu.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije.

5.2. Prikaz ureditve v najmanj treh pravnih sistemih držav članic EU

ITALIJA

Če zapustnik ni napravil oporoke, so v Italiji osebe, poklicane k dedovanju: zakonec, potomci (otroci zapustnika in njegovi posvojenci), starši, stari starši, drugi sorodniki do šestega kolena in, če nikogar od navedenih ni, država. Bližnji dedni red izključuje bolj oddaljenega.

Rok, ki ga določi zakonodajalec za odpoved ali sprejem dediščine, je do 10 let od začetka dedovanja.

Da bi se izognili zastojem v postopku, je v členu 481 italijanskega Civilnega zakonika določen rok za sprejem dediščine: »Vsaka oseba, ki ima interes, lahko zahteva od sodišča, da določi rok, v katerem klicana stranka izjavi, ali sprejema dediščino ali se ji odpoveduje. Ko poteče ta rok, ne da bi se poklicani izjavili, izgubi pravico sprejeti dediščino.«

Država pridobi dediščino, ko so izpolnjeni naslednji pogoji:

- 1) vsi pravni nasledniki zapustnika v roku (10 let) ne sprejmejo dediščine ali se ji izrecno ne odpovejo;
- 2) zapustnik ni napravil oporoke in ni živ noben pravni naslednik do 6. stopnje.

Kadar obstaja negotovost, ali bo poklicani sprejel dediščino, se lahko za čas med trenutkom nastopa dedovanja, ki sovpada s smrtjo zapustnika, in trenutkom morebitnega sprejema, imenuje skrbnika, ki skrbi za ohranjanje in upravljanje zapuščine (t. i. insitut »Eredità Giacente«, člen 528 Codice civile). Obdobje Eredità Giacente se zaključi s sprejemom dediščine s strani enega od poklicanih, izrecno ali molče, z zastaranjem pravice do sprejema, ko preteče 10 let od začetka dedovanja, s prenosom zapuščine na državo ali z izčrpanostjo premoženja zapuščine (v tem primeru namreč ne bi ostalo nobeno premoženje, ki bi ga skrbnik lahko ohranil in upravljal).

POLJSKA:

Če ni znano, kdo so dediči, kje živijo, kako jim je ime in ali so sploh živi, je nujno določiti krog upravičenih dedičem s pomočjo javnega naznanila. Naznanilo objavi sodišče v prostorih pristojnega občinskega urada na območju zadnjega stalnega prebivališča ali kraja bivanja neznanega dediča oziroma, v drugih primerih, v občinskem uradu, pristojnem za območje sedeža sodišča, razen če posebne določbe določajo drugače. Naznanilo se objavi tudi v tisku in Sodnem in gospodarskem nadzorniku – [Internetowy Monitor Sądowy i Gospodarczy \(imsig.pl\)](#), primer objave: [Wnioskodawca Alior Bank S.A. w Warszawie - Pozycja 872 - Numer 4/2023 \(6655\) z 5 stycznia 2023 r. - Internetowy Monitor Sądowy i Gospodarczy \(imsig.pl\)](#). Naznanilo vsebuje tudi zaprosilo dedičem, da se v treh

mesecih po objavi naznanila javijo in dokažejo svoje dedne naslove, sicer jih sodišče lahko ne upošteva pri dedovanju.

ROMUNIJA:

Če se v enem letu in šestih mesecih od začetka zapuščinskega postopka ne pojavi noben dedič, notar na zahtevo katere koli zainteresirane osebe dediče pozove z javno objavo v kraju, kjer leži zapustnikovo nepremično premoženje, kot tudi v časopisih z višjo naklado. Če se v roku dveh mesecev od objave pri notarju ne zgloši nobeden od dedičev, notar razglasi zapuščino za zapuščino brez dedičev. Ta nato preide v last občine, pod upravo katere je bilo območje, na katerem je bila zapuščina v času začetka zapuščinskega postopka.

SLOVAŠKA:

V skladu s slovaško zakonodajo pripade zapuščina brez dedičem državi v trenutku zapustnikove smrti. Sodišče mora identificirati vse dediče. Če je dedič neznan ali ni znano, kje se nahaja, mu sodišče določi procesnega skrbnika. Sodišče neznanega dediča obvesti o njegovi dedni pravici z javnim naznanilom, s katerim ga pozove, naj se sodišču ali skrbniku javi v roku, ki ne sme biti krajši od enega meseca od objave naznanila. Če tega ne stori, ne more biti udeleženec zapuščinskega postopka. Rok, v katerem se mora dedič javiti, je sodni rok.

FRANCIJA:

Zapuščino, katere dediči so neznan, razglasi notar. S tem tudi podeli upravljanje zapuščine skrbniku. Ta poskrbi za objavo obvestila v uradnem listu, s katerim obvesti o zapuščini upnike. Če je oseba umrla brez znanih dedičev, postane zapuščina last države. Vendar pa zapuščine ne preide na državo pred potekom štirih mesecev od začetka dedovanja in po opravljenih oglasnih formalnostih. Notar, ki je pristojen za urejanje dedovanja, iskanje dedičev lahko zaupa genealogu (rodoslovcu). Poleg tega je Imports.govt.fr leta 2022 odprl storitev iskanja prostih nepremičnin. Ta nova storitev omogoča iskanje prostih nepremičnin po imenu pokojnika, datumu in kraju smrti, česar se bodo lahko poslužili dediči.

HRVAŠKA:

Če se ne ve, kdo so dediči, sodišče z objavo v uradnem listu in z drugimi primernimi sredstvi povabi osebe, ki uveljavljajo dedno pravico, da se javijo na sodišču. Če nihče od dedičev ne pride v šestih mesecih od objave v uradnem listu, sodišče odloči, da zapustnikovo premoženje pride v last občine ali mesta. Na ta način dedič, ki bi se kasneje prijavil k dedovanju, ne izgubi pravice dedovati ali pravice zahtevati dediščino.

NEMČIJA:

Z izjemo Bavarske zapuščinska sodišča na splošno niso dolžna določiti dedičev po uradni dolžnosti. Celo na Bavarskem sodišče izpusti poizvedovanje za dediči, če dediščina ne obsega nepremičnega premoženja ali enakovrednih pravic in se v danih okoliščinah lahko domneva, da vrednost zapuščine ne presega stroškov pogreba.

S smrtjo osebe preide njeno celotno premoženje, vključno z vsemu dolgovi, neposredno in avtomatično na dediča oziroma dediče po samem zakonu. Ni treba, da se dedič zaveda svoje pravice dedovati, niti ni treba, da je ta pravica priznana s strani sodišča. Če ni premoženja, ni razpolaganja za primer smrti in določitev dedičev na splošno ni potrebna. Dediči po navadi ne bodo zaprosili za potrdilo o dedovanju, če se lahko glede premoženja sporazumejo brez dokazovanja statusa dediča.

Vendar pa mora zapuščinsko sodišče v nekaterih primerih določiti dediče.

V postopkih v zvezi z zapuščino, v katerih morajo biti dediči določeni, kot na primer v postopku izdaje potrdila o dedovanju, mora zapuščinsko sodišče po uradni dolžnosti voditi poizvedbe za določitev dedičev.

Če se dedič odpove dediščini, zapuščinsko sodišče to sporoči osebi, ki ji na podlagi te odpovedi pripade zapuščina. V ta namen mora zapuščinsko sodišče določiti naslednjo upravičeno osebo. Ta odločitev ne vsebuje odločitve o pravici dedovati.

Zapuščinsko sodišče mora tudi zaščititi zapustnikovo premoženje, v obsegu, kot je potrebno, do sprejema zapuščine. Enako velja tudi, če je dedič neznan ali ni gotovo, ali je sprejel dediščino. V ta namen lahko zapuščinsko sodišče imenuje skrbnika dedičev. Njegove naloge določi zapuščinsko sodišče. Naloge obsegajo tako varovanje premoženja kot tudi iskanje neznanih dedičev.

Država deduje, če zapustnik nima zakonitih dedičev in ni napisal oporoke. Preden država postane dedič, mora biti opravljena poizvedba za dediči, ki pa mora biti neuspešna. Obseg poizvedbe določi zapuščinsko sodišče po prostem preudarku. Objavljen mora biti javni poziv z obvestilom o pravicah do zapuščine in z rokom. Vrsto objave in rok določajo predpisi, ki veljajo za postopek javne objave. Zahteva po objavi se lahko opusti, če so stroški objave glede na vrednost zapuščine nesorazmerno visoki.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Zaradi ukinitve obveznosti objav oklicev v Uradnem listu Republike Slovenije se bodo zmanjšali izdatki zapuščinskih sodišč. Po trenutno veljavnem ceniku objav, dostopnem na spletni strani podjetja Uradni list Republike Slovenije, d. o. o.²⁸, je cena tiskane vrstice objave sodišč, kamor sodijo tudi oklici dedičem, 1,44 eur.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona ne bo imel posledic na obveznosti strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki:

Predlog zakona ne bo imel posledic za okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Predlog zakona ne bo imel posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlog zakona ne bo imel posledic za socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona ne bo imel posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona ne bo imel posledic na druga področja.

²⁸ <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/glasilo-uradni-list-rs/cenik-objav>

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

Vlada oziroma resorno ministrstvo bo predstavilo zakon širši javnosti z javno oziroma spletno predstavitvijo sprejetega zakona.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

/

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Prikaz bo pripravljen po opravljenem strokovnem usklajevanju in javni razpravi.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN

Pri pripravi predloga zakona ni proti plačilu sodeloval noben zunanji strokovnjak ali pravna oseba.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- dr. Dominika Švarc Pipan, ministrica za pravosodje,
- mag. Valerija Jelen Kosi, državna sekretarka,
- dr. Igor Šoltes, državni sekretar,
- Miha Verčko, generalni direktor Direktorata za civilno pravo.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o dedovanju (Uradni list SRS, št. 15/76, 23/78, Uradni list RS, št. 13/94 – ZN, 40/94 – odl. US, 117/00 – odl. US, 67/01, 83/01 – OZ, 73/04 – ZN-C, 31/13 – odl. US in 63/16) se v 130. členu v drugem odstavku besedi »enega leta« nadomestita z besedama »treh mesecev«.

2. člen

V 142.a členu se v drugem odstavku za besedo »objavi« doda besedilo »na spletni strani sodišča«.

V četrtem odstavku se v 4. točki beseda »šestih« nadomesti z besedo »treh«.

3. člen

V 142.b členu se v prvem odstavku beseda »šestih« obakrat nadomesti z besedo »treh«.

4. člen

V 206. členu se v prvem odstavku besedi »enem letu« nadomestita z besedama »treh mesecih«, besedilo »v Uradnem listu Republike Slovenije« pa nadomesti z besedilom »na spletni strani sodišča«.

Drugi odstavek se črta.

V dosedanjem tretjem odstavku, ki postane drugi odstavek, se črtata besedi »in drugem«.

Dosedanji četrti odstavek postane tretji odstavek.

5. člen

V 225. členu se v prvem odstavku besedilo »v Uradnem listu Republike Slovenije« nadomesti z besedilom »na spletni strani sodišča«.

V drugem odstavku se besedilo »Oklic se nabije na sodno desko sodišča in objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, po potrebi pa tudi na drug primeren način; en« nadomesti z besedilom »Oklic se objavi na spletni strani sodišča;«.

6. člen

V 227. členu se v tretjem odstavku besedilo »Oklic se nabije na sodno desko sodišča in objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, po potrebi pa tudi na kakšen drug primeren način; en« nadomesti z besedilom »Oklic se objavi na spletni strani sodišča;«.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

7. člen

Zapuščinski postopki, ki so se začeli do uveljavitve tega zakona, se dokončajo po določbah Zakona o dedovanju (Uradni list SRS, št. 15/76, 23/78, Uradni list RS, št. 13/94 – ZN, 40/94 – odl. US, 117/00 – odl. US, 67/01, 83/01 – OZ, 73/04 – ZN-C, 31/13 – odl. US in 63/16).

8. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

1. Rok za odziv na oklic oziroma obvestilo:

K 1., 2., 3. in 4. členu:

S predlaganim 1. členom se spreminja drugi odstavek 130. člena ZD, ki za postopek v primeru neznanih dedičev določa, da se zapuščina razglasi za lastnino Republike Slovenije in izroči pristojnemu organu Republike Slovenije, razen če se takšna zapuščina prenese v stečajno maso stečajja zapuščine brez dedičev, če se po preteku enega leta od objave oklica ne zgleda noben dedič. Predlagano je, da se rok enega leta nadomesti z rokom treh mesecev.

S predlogom 2. člena se poleg drugega odstavka 142.a člena spreminja 4. točka četrtega odstavka 142.a člena ZD, ki med drugim določa, da oklic neznanim upnikom vsebuje poziv upnikom, da lahko v šestih mesecih od dneva objave oklica zahtevajo, da se zapuščina brez dedičev prenese v stečajno maso zapuščine brez dedičev v skladu z določbami 142.b člena ZD. Tudi tu je predlagano, da se rok šestih mesecev nadomesti z rokom treh mesecev.

S predlaganim 3. členom se posega v prvi odstavek 142.b člena ZD, ki določa, da lahko upnik zahteva, da se zapuščina brez dedičev prenese v stečajno maso zapuščine brez dedičev, če v šestih mesecih po prejemu obvestila o zapuščini brez dedičev oziroma v šestih mesecih od dneva objave oklica, če gre za neznanega upnika, prijavi to zahtevo v zapuščinskem postopku in vložijo predlog za začetek stečajja zapuščine brez dedičev. Tudi tu je predlagano skrajšanje roka s šestih na tri mesece.

S predlogom 4. člena se drugače ureja vabilo z oklicem. Prvi odstavek 206. člena ZD določa, da sodišče v primeru, ko se ne ve, ali je kaj dedičev, povabi z oklicem tiste, ki mislijo, da imajo pravico do dediščine, da se prijavijo sodišču v enem letu od objave oklica v Uradnem listu Republike Slovenije. Enoletni rok se nadomešča z rokom treh mesecev.

Predlagatelj meni, da so v veljavnem ZD določeni roki za odziv na oklice neznanim dedičem ali upnikom oziroma za odziv na obvestilo sodišča o zapuščini brez dedičev predolgi. Glede na to, da okrajna sodišča že sedaj objavljajo oklice na svojih spletnih straneh in da je možna seznanitev z oklicem tudi prek enotnega spletnega portala Sodstvo Republike Slovenije, predlagatelj ne vidi razloga za tako dolge roke, kot jih določa veljavni ZD. Zakonska ureditev dedovanja je bila oblikovana še v času, ko sta bila edina načina, na katera se je lahko potencialni dedič oziroma upnik seznanil z obstojem in potekom nekega zapuščinskega postopka, prabitje oklica na fizično sodno desko ali njegova objava v tiskanem izvodu Uradnega lista Republike Slovenije. V današnjem času elektronske objave omogočajo enostavno in hitro seznanitev tudi krajevno oddaljenim dedičem in upnikom, ki sicer brez znatnega časovnega in finančnega vložka ne bi imeli možnosti dostopa do fizične objave oklica. Zato je predlagatelj sledil uvodoma omenjenemu Poročilu delovne skupine Vrhovnega sodišča RS za analizo vzrokov za podaljševanje časa reševanja zadev in zmanjšanja števila rešenih zadev in pripravil predlog krajših rokov v 130., 142.a, 142.b in 206. členu ZD.

2. Objava oklica:

K 2., 4., 5. in 6. členu:

S predlaganim 2. členom ZD se poleg četrtega odstavka posega tudi v drugi odstavek 142.a člena ZD, ki določa, da zapuščinsko sodišče, preden izda sklep po 219. členu (z njim določi, da se zapuščina brez dedičev izroči organu, pristojnemu za gospodarjenje s posamezno vrsto premoženja), objavi oklic neznanim upnikom ter obvesti Republiko Slovenijo in znane upnike o zapuščini brez dedičev. Predlagano je, da se omenjeni oklic objavi na spletni strani sodišča.

S predlogom 4. člena ZD se spreminja prvi odstavek 206. člena ZD, po katerem sodišče v primeru, ko se ne ve, ali je kaj dedičev, povabi z oklicem tiste, ki mislijo, da imajo pravico do dediščine, da se

priglasijo sodišču v enem letu od objave oklica v Uradnem listu Republike Slovenije. Način objave se spremeni tako, da se objava v Uradnem listu Republike Slovenije nadomesti z objavo na spletni strani sodišča.

S predlaganim 5. členom se spreminjata prvi in drugi odstavek 225. člena ZD, ki za primere, ko je za zapuščinsko obravnavo pristojen organ tuje države, določata, da izda sodišče v Republiki Sloveniji, na katerega območju je zapustnik umrl, po prejemu smrtovnice oklic, s katerim povabi vse osebe v Republiki Sloveniji, ki imajo kakšne zahtevke do zapuščine kot dediči, volilojemniki ali upniki, naj v oklicnem roku, ki ne sme biti krajši kot 30 dni in ne daljši kot šest mesecev in ki teče od dneva objave oklica v Uradnem listu Republike Slovenije, priglasijo svoje zahtevke, ker bo sicer premožno premoženje iz zapuščine izročilo pristojnemu organu tuje države ali osebi, ki jo ta organ pooblasti za prevzem tega premoženja. Oklic se nabije na sodno desko sodišča in objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, po potrebi pa tudi na drug primeren način; en izvod oklica se pošlje najbližjemu diplomatsko-konzularnemu predstavniku ustrezne tuje države v Republiki Sloveniji. Predlagana je sprememba v obeh odstavkih, in sicer tako, da se namesto na sodni deski in v Uradnem listu Republike Slovenije oklic objavi na spletni strani sodišča.

227. člen ZD določa, da sodišče v primeru, da je za zapuščinsko obravnavo po tujem državljanu glede njegovega premožnega premoženja pristojen tuj organ, in vsi dediči, ki so v Republiki Sloveniji, predlagajo, naj opravi obravnavo sodišče v Republiki Sloveniji, z oklicem povabi vse dediče in volilojemnike zunaj Republike Slovenije, da uveljavijo ugovor nepristojnosti sodišča v Republiki Sloveniji. V tretjem odstavku navedenega člena je določeno, da se oklic nabije na sodno desko sodišča in objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, po potrebi pa tudi na kakšen drug primeren način; en izvod oklica se pošlje najbližjemu diplomatsko-konzularnemu predstavniku ustrezne tuje države v Republiki Sloveniji. S predlogom 6. člena je določeno, da se navedeni načini objave nadomestijo z objavo na spletni strani sodišče. Še vedno pa ostane v veljavi določba, po kateri se izvod oklica pošlje najbližjemu diplomatsko-konzularnemu predstavniku ustrezne tuje države v Republiki Sloveniji.

Predlagatelj meni, da glede na to, da sodišča že sedaj poleg drugih objav na svojih spletnih straneh objavljajo tudi oklice neznanim dedičem in oklice neznanim upnikom, ter da so oklici objavljeni tudi na spletnem portalu Sodstva Republike Slovenije, objava na sodni deski na sedežu sodišča ali v Uradnem listu Republike Slovenije ali na drug primeren način, ni več potrebna.

K 7. členu:

Določa se, da se do uveljavitve tega zakona začeti zapuščinski postopki dokončajo po določbah sedaj veljavnega ZD.

K 8. členu:

Glede na to, da predlagana ureditev glede spletne objave sledi že uveljavljeni praksi sodišč, predlagatelj ne vidi potrebe po določanju daljšega vacatia legis, kot je običajni 15-dnevni.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

130. člen

(1) Če ni znano, ali je kaj dedičev, pozove sodišče z oklicem tiste, ki mislijo, da imajo pravico do dediščine, naj se priglasijo sodišču.

(2) Če se po preteku enega leta od objave oklica ne zglesi noben dedič, se zapuščina razglasi za lastnino Republike Slovenije in izroči pristojnemu organu Republike Slovenije, razen če se takšna zapuščina prenese v stečajno maso stečaja zapuščine brez dedičev.

(3) Dedič, ki se zglesi potem, ko je bila zapuščina izročena pristojnemu organu Republike Slovenije, ima pravico zahtevati, da se mu izroči zapuščina oziroma pripadajoči delež v rokih iz 141. člena tega zakona.

(4) To pravico ima tudi dedič ob pogojih zakona o dedovanju kmetijskih gospodarstev.

142.a člen

(1) Če postane zapuščina lastnina Republike Slovenije na podlagi 9. člena tega zakona, Republika Slovenija ne odgovarja za zapustnikove dolgove.

(2) Preden zapuščinsko sodišče izda sklep po 219. členu tega zakona, objavi oklic neznanim upnikom ter obvesti Republiko Slovenijo in znane upnike o zapuščini brez dedičev.

(3) Obvestilo o zapuščini brez dedičev vsebuje:

1. podatke o zapustniku (osebno ime, datum rojstva, zadnje stalno in začasno prebivališče, datum smrti ali razglasitve za mrtvega),
2. pravilno številko zapuščinske zadeve,
3. podatke o premoženju, ki sestavlja zapuščino, in zapustnikovih obveznostih,
4. opozorilo, da bo zapuščina brez dedičev prešla na Republiko Slovenijo, če noben upnik ne bo pravočasno vložil zahteve za prenos te zapuščine v stečajno maso stečaja zapuščine, in da Republika Slovenija ne odgovarja za zapustnikove dolgove.

(4) Oklic neznanim upnikom vsebuje:

1. podatke iz 1. in 2. točke prejšnjega odstavka,
2. opozorilo iz 4. točke prejšnjega odstavka,
3. pojasnilo, da lahko pri zapuščinskem sodišču pridobijo podatke o premoženju, ki sestavlja zapuščino, in zapustnikovih obveznostih ter
4. poziv upnikom, da lahko v šestih mesecih od dneva objave oklica zahtevajo, da se zapuščina brez dedičev prenese v stečajno maso zapuščine brez dedičev v skladu z določbami 142.b člena tega zakona.

142.b člen

(1) Upnik lahko zahteva, da se zapuščina brez dedičev prenese v stečajno maso zapuščine brez dedičev, če v šestih mesecih po prejemu obvestila o zapuščini brez dedičev oziroma v šestih mesecih od dneva objave oklica, če gre za neznanega upnika:

1. prijavi to zahtevo v zapuščinskem postopku in
2. vložijo predlog za začetek stečaja zapuščine brez dedičev.

(2) Prijavi zahteve za prenos zapuščine v stečajno maso zapuščine brez dedičev mora upnik priložiti potrdilo o vložitvi predloga za začetek stečaja zapuščine brez dedičev.

206. člen

(1) Če se ne ve, ali je kaj dedičev, povabi sodišče z oklicem tiste, ki mislijo, da imajo pravico do dediščine, da se priglasijo sodišču v enem letu od objave oklica v Uradnem listu Republike Slovenije.

(2) Oklic se nabije na sodno desko sodišča in objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, po potrebi pa tudi na drug primeren način. Če zapuščino sestavlja premoženje majhne vrednosti, se oklic objavi samo na sodni deski sodišča.

(3) Po prvem in drugem odstavku tega člena ravna sodišče tudi, če je dediču postavljen začasni zastopnik zato, ker je prebivališče neznano, pa nima pooblaščenca, ali zato, ker živi dedič ali njegov zakoniti zastopnik, ki nima pooblaščenca, v tujini, vročitev pa se ni mogla opraviti.

(4) Po preteku roka iz prvega odstavka tega člena opravi sodišče zapuščinsko obravnavo na podlagi izjave postavljenega skrbnika in podatkov, s katerimi razpolaga.

225. člen

(1) Kadar je za zapuščinsko obravnavo pristojen organ tuje države, izda sodišče v Republiki Sloveniji, na katerega območju je zapustnik umrl, po prejemu smrtovnice oklic, s katerim povabi vse osebe v Republiki Sloveniji, ki imajo kakšne zahtevke do zapuščine kot dediči, volilojemniki ali upniki, naj v oklicnem roku, ki ne sme biti krajši kot 30 dni in ne daljši kot šest mesecev in ki teče od dneva objave oklica v Uradnem listu Republike Slovenije, priglasijo svoje zahtevke, ker bo sicer premožno premoženje iz zapuščine izročilo pristojnemu organu tuje države ali osebi, ki jo ta organ pooblasti za prevzem tega premoženja.

(2) Oklic se nabije na sodno desko sodišča in objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, po potrebi pa tudi na drug primeren način; en izvod oklica se pošlje najbližjemu diplomatsko-konzularnemu predstavniku ustrezne tuje države v Republiki Sloveniji.

(3) Ne izda se oklic, če vrednost zapuščine, brez odbitka dolgov, ne presega 2.000 eurov.

(4) Če se ne izda oklic, se zapuščina ne sme izročiti, dokler ne pretečejo trije meseci od dneva smrti tujega državljana.

227. člen

(1) Če je za zapuščinsko obravnavo po tujem državljanu glede njegovega premožnega premoženja pristojen tuj organ, pa predlagajo vsi dediči, ki so v Republiki Sloveniji, naj opravi obravnavo sodišče v Republiki Sloveniji, povabi sodišče vse dediče in volilojemnike zunaj Republike Slovenije, naj v šestih mesecih od vročitve vabila uveljavijo ugovor nepristojnosti sodišča v Republiki Sloveniji, ker bo sicer to sodišče opravilo zapuščinsko obravnavo.

(2) Znani dediči, za katerih prebivališče se ne ve, se povabijo z oklicem.

(3) Oklic se nabije na sodno desko sodišča in objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, po potrebi pa tudi na kakšen drug primeren način; en izvod oklica se pošlje najbližjemu diplomatsko-konzularnemu predstavniku ustrezne tuje države v Republiki Sloveniji.

(4) Če nobeden od dedičev in volilojemnikov ne uveljavi ugovora nepristojnosti sodišča v Republiki Sloveniji, opravi to sodišče po preteku v prvem odstavku tega člena navedenega roka zapuščinsko obravnavo.

